
Studielederrapport

1 Introduktion

Denne rapport omhandler bacheloruddannelsen i Offentlig Administration, kandidatuddannelsen i Offentlig Administration samt kandidatuddannelsen i Forvaltning. Formålet er at belyse fagenes øjeblikkelige tilstand og deres udviklingsperspektiver, idet vægten er lagt på de faglige og i en vis grad driftsøkonomiske dimensioner. Rapporten har været forelagt for og diskuteret i Studienævnet for Forvaltningsuddannelserne, men ansvaret for analyserne og anbefalingerne til videre handling ligger alene hos undertegnede.

Helt overordnet kan det konstateres, at alle tre uddannelser er økonomisk sunde og har et højt fagligt niveau, som sikrer dels en relativ stor studentsøgning og dels en høj grad af efterspørgsel af kandidaterne på arbejdsmarkedet. Kandidaterne i Forvaltning (scient.adm.) har således en endog meget lav arbejdsløshedsprocent. Også kombi-kandidaterne i Offentlig Administration klarer sig tilsyneladende rigtig godt på arbejdsmarkedet.

Uddannelserne står imidlertid også overfor nogle væsentlige udfordringer. Først og fremmest lider alle tre uddannelser under, at underviserne skal levere en meget stor mængde undervisning og vejledning mhp. at generere indtægter, der kan bidrage til finansieringen af RUCs fælles økonomi, herunder de underskudsgivende uddannelser. Det betyder dels at der er mindre tid til at forske og dels at flere undervisere trives dårligt og enkelte har været sygemeldt pga. stress. Begge dele betyder naturligvis, at undervisningen - i hvert fald på sigt - ikke er så god som den kunne være. For det andet risikerer bacheloruddannelsen i Offentlig Administration, som hvert år tiltrækker et stort antal studerende, der nærmest gennemfører på rekordtid, at blive forringet ifm. implementering af RUCs nye studiereform. For det tredje lider kandidatuddannelserne i Offentlig Administration og Forvaltning begge under relativt lange gennemførelselstider, hvilket ikke er tilfredsstillende. Følgelig er der behov for at styrke det faglige fællesskab og studiemiljøet på begge kandidatuddannelser gennem f.eks. et fælles fagligt kandidatmodul. Endelig for det fjerde er der behov for at styrke rekrutteringen af studerende til begge uddannelser. Det kan ske dels gennem en styrkelse af studiemiljøet som nævnt ovenfor og dels gennem en forandring af uddannelsernes navne til Politik og Administration, der mere præcist angiver uddannelsernes fokus. Ingen af disse udfordringer er uoverstigelige, men de nødvendige tiltag til at håndtere disse kræver både enighed på Institut for Samfund og Globalisering (ISG) og godkendelse fra RUCs centrale ledelse.

2 Bacheloruddannelsen i Offentlig Administration

Bacheloruddannelsen i Offentlig Administration er en stor succes. Uddannelsen udbydes både i kombination med et andet fag og som enkeltfagsbachelor. Omkring halvdelen af de studerende vælger at blive enkeltfagsbachelor.

Færdiggørelse (studerende dimitteret i det nævnte studieår)

<i>Studieår</i>	<i>Antal studerende</i>
2009/10	105
2008/09	103
2007/08	68
2006/07	115
2005/06	125

Tabellen ovenfor viser antallet af studerende, som har færdiggjort bacheloruddannelsen i Offentlig Administration, det pågældende studieår. Antallet af studerende, der færdiggør bachelor-uddannelsen har ligget ret stabilt på godt 100 studerende per år, bortset fra studieåret 2007/08, hvor et noget lavere antal gennemførte. Sidstnævnte hænger sammen med et usædvanligt lavt nyoptag det foregående studieår, som løber fra 1. oktober til 30. september, se nedenfor.

Studieforløb (studerende påbegyndt i det nævnte studieår)

<i>Studieår</i>	<i>Optag</i>	<i>Frafald</i>	<i>Gennemført Normeret tid</i>	<i>Gennemført + 1 år</i>	<i>Gennemført + 2 år el. mere</i>
2009/10	97	2	??	??	??
2008/09	121	0	98	2	0
2007/08	105	1	92	10	0
2006/07	82	2	65	9	3
2005/06	116	8	92	13	2

Tabellen ovenfor viser forløbet for de studerende, som er påbegyndt bacheloruddannelsen i Offentlig Administration det pågældende studieår. F.eks. fremgår det at ud af 116 studerende, som påbegyndte studiet i 2005/06, gennemførte 92 på normeret tid, 13 gennemførte på normeret tid + 1 år, to studerende anvendte 2 år eller mere udover den normerede studietid på at gennemføre studium, mens otte faldt fra. Der foreligger endnu ikke meningsfulde studieforløbstal fra studerende påbegyndt 2009/10.

Som det fremgår af tabellen har antallet af nyindskrevne ligget stabilt på omkring 100 studerende per år med studieåret 2006/07 som en væsentlig undtagelse. Den lave tilgang dette studieår kan især, men ikke kun, tilskrives en dårlig forberedt præsentation af faget på den såkaldte overbygningsdag. Gennemførelstiden er yderst tilfredsstillende, idet en meget stor andel af de studerende gennemfører på normeret tid. Ligeledes er frafaldet fra uddannelsen minimalt. Bacheloruddannelsen må således karakteriseres som en stor succes, som i høj grad må tilskrives det velstrukturerede studieforløb, hvor alle de studerende skal igennem en række fælles, obligatoriske kurser. De studerende bliver således især fagligt men også socialt bundet tæt sammen på bacheloruddannelsen.

3 Kandidatuddannelsen i Offentlig Administration

Kandidatuddannelsen i Offentlig Administration er generelt en succes, men står samtidig overfor nogle væsentlige udfordringer. Uddannelsen udbydes kun i kombination med et andet fag, dvs. at den studerende følger undervisning på Offentlig Administration i ét år, og undervisning på sit andet fag i ét år. Den studerende kan vælge at skrive speciale på Offentlig Administration eller sit andet fag. De mest almindelige fag, som kombineres med Offentlig Administration er: Internationale Udviklingsstudier, Virksomhedsstudier, Kommunikation og Journalistik.

Som det fremgår af tabellen nedenfor har antallet af studerende, der færdiggør kandidatuddannelsen i Offentlig Administration ligget ret stabilt mellem 50 og 60 studerende per år. Dette må siges at være ganske tilfredsstillende.

Færdiggørelse (studerende dimitteret i det nævnte studieår)

<i>Studieår</i>	<i>Antal studerende</i>
2009/10	49
2008/09	58
2007/08	53
2006/07	58
2005/06	50

I de kommende år må man dog forvente et vist fald i antallet af dimittender, idet uddannelsen har oplevet et fald i tilstrømningen af nye studerende tilbage i 2005 og 2007, se tabellen nedenfor. Antallet af nyindskrevne studerende synes dog at have fundet et stabilt leje på omkring 50-55 per år.

Studieforløb (studerende påbegyndt i det nævnte studieår)

<i>Studieår</i>	<i>Optag</i>	<i>Frafald</i>	<i>Gennemførte Normeret tid</i>	<i>Gennemført + 1 år</i>	<i>Gennemført + 2 år el. mere</i>
2009/10	55	4	??	??	??
2008/09	49	7	??	??	??
2007/08	41	14	12	1	0
2006/07	81	27	28	12	2
2005/06	86	32	20	19	9

Der foreligger endnu ikke meningsfulde tal for studieforløbene for de studerende der påbegyndte deres uddannelse i 2008/09 eller senere. Tallene fra de tidligere år viser dog tydeligt, at uddannelsens største problem er det relativt høje frafald og de lange gennemførelsetider. Det relativt høje frafald er desværre et generelt problem på kandidatniveauet på RUC og hænger formentlig sammen med, at studiemiljøet er langt mere fragmenteret på kandidatdelen. Desuden bliver mange studerende i tvivl om deres fagvalg, og skifter over på et andet fag. Dette er naturligvis et problem set fra det fags synspunkt som mister den studerende. Men set fra den studerendes synspunkt (og for samfundets) kan det vel ses som et gode, at den studerende får valgt rigtigt.

De relative lange gennemførelsetider kan til dels tilskrives problemet med et fragmenteret studiemiljø og til dels det forhold at mange studerende bruger mere tid på erhvervsarbejde hen i

mod slutningen af studiet mhp. at opnå relevant erhvervserfaring. Omfattende erhvervsarbejde er naturligvis et problem set fra fagets synspunkt, men set fra den studerendes synspunkt er en sådan forlængelse et gode i det omfang at det anvendes til at forbedre den studerendes jobmuligheder efter dimittering. Uanset hvordan man fortolker dette, så har universitetet ikke rigtig nogle midler til rådighed, der kan påvirke omfanget af de studerendes erhvervsarbejde.

Universitetet og de enkelte institutter har dog mulighed for at forbedre studiemiljøet på kandidatdelen. De eksisterende og planlagte tiltag er beskrevet i *Handlingsplanen* nedenfor.

4 Kandidatuddannelsen i Forvaltning

Kandidatuddannelsen i Forvaltning ligger rent fagligt tæt op ad kandidatuddannelsen i Offentlig Administration. Der er dog to markante forskelle. For det første er Forvaltningsuddannelsens faglige genstandsfelt væsentligt bredere end uddannelsen i Offentlig Administration, idet den giver den studerende mulighed for at studere sociale velfærdsproblematikker, EU og globaliseringsprocesser. For det andet er Forvaltningsuddannelsen en en-strengt Kandidatuddannelse af to års varighed, hvilket giver den studerende mulighed for større faglig fordybelse.

Antallet af studerende der dimitterer fra uddannelsen i Forvaltning oplevede en markant stigning omkring 2005-06 og har ligget på omkring 120 til 130 studerende siden da. Stigningen skyldes altovervejende et større antal udenlandske studerende, herunder især kinesere men også sydeuropæere, som startede på studiet i de foregående år. Efter at studerende udenfor EU og EØS-landene ikke længere gratis kan studere på de danske universiteter, er denne strøm aftaget ganske dramatisk. Følgelig må det forventes, at antallet af dimittender vil falde til et noget lavere niveau.

Færdiggørelse (studerende dimitteret i det nævnte studieår)

<i>Studieår</i>	<i>Antal studerende</i>
2009/10	84
2008/09	123
2007/08	127
2006/07	102
2005/06	75
2004/05	45

Som nævnt ovenfor er antallet af nyoptagne studerende på uddannelsen i Forvaltning faldet væsentligt siden det i 2006 ikke længere var muligt for studerende udenfor EU at studere gratis i Danmark. Under de nuværende forudsætninger er et nyoptag på mellem 80 til 100 studerende per år nok realistisk. Samtidig vil det samlede antal indskrevne studerende også falde, se i øvrigt tabellen nedenfor.

Studieforløb (studerende påbegyndt i det nævnte studieår)

Studieår	Optag	Frafald	Gennemført Normeret tid	Gennemført + 1 år	Gennemført + 2 år el. mere
2009/10	102	??	??	??	??
2008/09	78	4	??	??	??
2007/08	105	11	21	4	0
2006/07	129	26	10	41	1
2005/06	157	28	36	57	27
2004/05	166	26	5	51	72

Frafaldsraten på Forvaltning har gennem de seneste år ligget på omkring 1/10, hvilket må siges at være acceptabelt. Derimod lider uddannelsen i Forvaltning, ligesom kandidatuddannelsen i Offentlig Administration, af for lange gennemførelsetider. Årsagerne må grundlæggende antages, at være de samme, dvs. et relativt fragmenteret studiemiljø og omfattende erhvervsarbejde.

Da uddannelsen er to-årig foreligger der endnu ikke meningsfulde tal for studerende, der påbegyndte deres uddannelse i 2009/10. Også tallene for studerende, der begyndte i 2008/09 er behæftede med store usikkerheder og vil givetvis ændre sig markant i løbet af det næste år.

5 Evaluering af uddannelserne og gode undervisningseksempler

Den væsentligste form for evaluering af fagene Offentlig Administration og Forvaltning udgøres af en regelmæssig og tæt dialog mellem studerende og VIPere i Studienævnet for Forvaltningsuddannelserne. Studienævnet mødes hver måned og drøfter både større og mindre sager omkring undervisningens faglige indhold og dens organisering. For det andet foretages der ved afslutningen af et kursusforløb typisk en mundtlig evaluering og diskussion mellem de studerende og den kursusansvarlige om kursets styrker og svagheder samt en identificering af, hvordan kurset kan forbedres. For det tredje mødes undervisningsgruppen tilknyttet til de to fag to gange hvert semester, hvor det seneste semester evalueres, det nye semester planlægges og forslag til ændringer af uddannelserne diskuteres. I foråret (2010) har hele lærergruppen været involveret i at udvikle en plan for reformering af kandidatuddannelserne i Offentlig Administration og Forvaltning mhp. at skabe en klarere faglig profil og et mere sammenhængende studiemiljø gennem en større grad af fælles, obligatoriske kurser.

Evalueringen har løbende givet anledning til fornyelse af kursusaktiviteterne og også i et vist omfang bidraget til skabelsen af nye undervisningsformer. Som eksempel på særligt gode undervisningseksempler bør samarbejdet med bl.a. Roskilde og Holbæk kommuner nævnes. Dette samarbejde har gjort det muligt at gennemføre nye og yderst succesrige undervisningsforløb, hvor de studerende har kombineret kursusundervisning med feltarbejde i de nævnte kommuner. Formålet var at studere nye former for politikudvikling og –implementering, herunder forskellige former for borgerinddragelse. Feltarbejdet og dataindsamlingen blev derpå anvendt direkte i de studerendes projektarbejde til glæde for både de studerende og for kommunerne.

Som eksemplet ovenfor antyder, er den evaluering, der sker gennem studienævnet, ude på kurserne og i lærergruppen yderst effektiv, idet disse aktiviteter leverer opdaterede oplysninger og giver gode muligheder for at have en konkret og konstruktiv dialog omkring uddannelsens styrker og hvordan eventuelle problemer skal løses. Omvendt har de ovennævnte evalueringssystemer den begrænsning, at de ikke giver mulighed for en mere systematisk og kvantificerbar evaluering. Offentlig Administration og Forvaltning har tidligere haft sit eget elektroniske evalueringssystem, hvor studerende ved afslutningen af hvert semester blev adspurgt om deres vurdering af undervisningen. Dette system ophørte med at fungere ved udgangen af foråret 2008 med udsigten til introduktionen af et nyt fælles evalueringssystem på RUC. Dette nye system blev forsøgt anvendt i efteråret 2008, men indeholdt en række problemer – herunder især udsendelse af skemaer til de relevante studerende. Efter en noget langsommelig beslutningsproces har RUC nu opgivet at udvikle et fælles system for studenterevaluering. Da det heller ikke er muligt at returnere til det oprindelige evalueringssystem ved Forvaltningsuddannelserne er ISG nu gået i gang med at udvikle et nyt system, som forventes sat i værk til foråret. Dette nye system vil omfatte de studerendes evaluering af både kursusundervisningen og vejledningen og vil køre hvert semester. Studielederen vil lave en kort analyse af evalueringsresultaterne som vil blive forelagt til drøftelse i Studienævnet, som også vil diskutere behovet for eventuelle ændringer af kursusudbud, undervisningsformer mv.

6 Tilbagemeldinger udefra

Censorer

Der er regelmæssig dialog mellem undervisere og studieleder på den ene side og censorer på den anden gennem eksamensarbejdet. Studielederen har endvidere tæt dialog med formanden for censorkorpset om en række forskellige emner, herunder eksamenernes tilrettelæggelse, studieordningens krav og behov for ændringer heri samt regulering af censorkorpset. Der afholdes hvert år møde mellem studielederne fra Forvaltningsuddannelserne i RUC og Aalborg Universitet og censorformændene for det fælles censorkorps. Sidstnævnte blev revideret dette forår og en række nye censorer er trådt ind i censorkorpset, mens andre er trådt ud mhp. at få de mest kvalificerede personer til eksaminerne.

Dimittender

Tilbagemeldingen fra dimittender fra uddannelserne i Forvaltning og Offentlig Administration sker primært gennem regelmæssige, spørgeskemaundersøgelser. Desuden findes der mere uformelle kontakter med nogle af de mange dimittender fra især Forvaltnings-uddannelsen. Dimittenderne har især været inviteret ifm. præsentation af uddannelsen for de nye studerende, men også for at få idéer til mulige forbedringer af uddannelsen.

Den seneste dimittendundersøgelse blev foretaget i 2007 og er tilgængelig på: <http://rudar.ruc.dk/handle/1800/4179>. Resultaterne fra disse undersøgelser er generelt endog meget positive i den forstand, at en stor andel af dimittenderne kommer hurtigt i et relevant job, dvs. en AC-stilling indenfor eller med en tilknytning til deres fagområde.

I perioden fra 2002-06 dimitterede 277 fra uddannelsen i Forvaltning fra RUC. 230 af disse valgte at deltage i undersøgelsen. Jobmulighederne er særdeles gode. Således svarede 96% at de var i lønnet job, 2% var i gang med en PhD, mens kun 1% var ledige. Langt størstedelen af kandidaterne får et relevant job, idet 88% svarede at deres første job var på akademisk overenskomst, 10% at det ikke var akademisk, og 2% vidste ikke. Mindre end 5% svarede at der ikke var nogen faglig sammenhæng mellem deres uddannelse og deres første job. Denne andel er nede på 3% ved det efterfølgende job. Den offentlige sektor er stadig den største aftager af Forvaltningskandidaterne, om end den private sektors andel bliver stadig større. Således fordelte førstegangsansættelserne sig med 34% i staten, 9% i amterne, 29% i kommunerne, 15% i privat virksomhed, og 13% i interesseorganisationer. De efterfølgende ansættelser rykker ikke væsentligt ved dette billede.

Dimittenderne udtrykker generel tilfredshed med deres uddannelse og dennes relevans for deres nuværende job. Især evnen til at arbejde projektorienteret, metodiske færdigheder, analytiske evner og skriftlig formidlingsevne fremhæves som relevante for deres jobfunktioner. Omvendt fremhæver mange dimittender at deres job efterspørger yderligere styrkelse IT-færdigheder, evnen til at arbejde selvstændigt, mundtlig formidling og praktisk viden indenfor fagområdet.

I perioden fra 2002-06 dimitterede 186 fra uddannelsen i Offentlig Administration fra RUC. 135 af disse valgte at deltage i undersøgelsen. Jobmulighederne er fine, men knapt så gode som for dimittenderne fra Forvaltning. Således svarede 93% af de var i lønnet arbejde, 2% var selvstændige, men 5% var ledige. Størstedelen af dimittenderne får et relevant job, idet 66% svarede at det første job var på akademisk overenskomst. Der var dog samtidig 29% der ikke var akademisk, resten vidste ikke. Det efterfølgende job rykker dog heldigvis dette billede i en positiv retning, idet 77% er på akademisk overenskomst, og kun 18% ikke er akademisk, resten

ved ikke. Dimittendernes ansættelse fordeles sig nogenlunde ligeligt mellem den offentlige og private sektor. Således fordelte førstegangsansættelserne sig med 39% i staten, 4% i amterne/regionerne, 12% i kommunerne, 29% i private virksomheder, og 16% i interesseorganisationer. Når den private sektor spiller en større rolle for dimittenderne fra Offentlig Administration end for dem fra Forvaltning, skyldes det naturligvis at OA-kandidaterne kombinerer med fag som Internationale Udviklingsstudier, Virksomhedsstudier, Kommunikation og Journalistik, som på forskellig vis i højere grad er rettet mod den private sektors behov.

Ligesom med Forvaltning udtrykker dimittenderne fra Offentlig Administration generelt stor tilfredshed med deres uddannelse og dennes relevans for deres jobfunktioner. Ligesom Forvaltning udtrykker OA-dimittenderne at der deres job efterspørger en styrkelse af IT-færdigheder, evnen til at arbejde selvstændigt, mundtlig formidling og praktisk viden indenfor fagområdet. Derudover nævnes også behovet for styrkelse af 'generel forretningsforståelse', hvilket må tilskrives at OA-dimittenderne i højere grad end Forvaltnings-dimittenderne får ansættelse i den private sektor.

Aftagerpanel

Institut for Samfund og Globalisering har et fælles aftagerpanel for alle instituttets uddannelser. Dette mødes regelmæssigt mhp. at diskutere strategiske aspekter af instituttets forsknings og især uddannelse. Det første møde fandt sted i november 2008. Det næste møde vil finde sted i november i år. På mødet i 2008 diskuterede man primært tre spørgsmål:

- Den solide faglighed: Er vore kandidater gode nok?
- De positive sider af vore uddannelser
- Forslag til forbedringer hhv. forslag til overvejelse i forbindelse med den forstående reform af vores studiestruktur

Der blev peget på et centralt dilemma i vore nuværende uddannelser. Det handler om forholdet mellem fleksibilitet og frihed til at kombinere forskellige fag på den ene side, og sikre faglig dybde og progression på den anden. Mange studerende efterspørger og er glade for det frie valg på alle hylder. Imidlertid er der et klart formuleret ønske om mere "fag-faglighed", faglig soliditet og dermed mere fokusering.

Mht. fagligheden blev det påpeget, at det ofte kan være svært at se, hvad vores kandidater rent faktisk har lært og dermed kan. Mange arbejdsgivere oplever det som lidt af en satsning, når de ansætter en RUC kandidat. Aftagerne er usikre på 'kernefagligheden' altså, hvad kandidaterne kan. Der er også en betydelig usikkerhed over for fortroligheden, sikkerheden og dybden i forhold til metodespørgsmålene. Der er behov for at vore kandidater kan dokumentere metodefærdigheder, herunder både kvalitative og kvantitative metoder. Der er også behov for et dokumenteret kendskab til en række fundamentale faglige færdigheder, herunder økonomi (både mikro og makro i praksis) og offentlig ret. Endelig blev det påpeget, at den faglige og kompetencemæssige spredning hos vores kandidater er meget stor. Nogle er meget dygtige og andre er tilsvarende ringe. For de svages vedkommende gælder det, at deres skriftlige formuleringsevne er meget begrænset. De er desuden for ufokuserede i det skriftlige.

Mht. de stærke sider ved vore kandidater blev det især det problemorienterede og projektarbejdet fremhævet. Det blev også understreget at det tværfaglige er vigtigt at holde fast i, men at denne skal bygge på et solidt fagligt fundament. Mange RUC'ere har en stærk evne til at samarbejde

med praktikere, få ting til at ske og kaste sig ud i opgaverne end kandidater fra sammenlignelige uddannelser.

Mht. forslag til ISG's arbejde med den fremtidige studiestruktur var der enighed om, at:

- Der er behov for et antal prøver og eksaminer med karakterer på eksamensbeviset. Eksamensbeviset skal give et klart billede af, hvad vores kandidater kan.
- Projektarbejdet skal fastholdes om end, der skal være en klar øvre grænse for hvor meget, det skal fylde i det samlede billede. Der synes at være tilslutning til at omkring 50 % af studieforløbet er passende for projektarbejdet.
- Selve projektarbejdet kan dog forbedres med en langt klarere overvejelse over, hvad det vil sige at arbejde i en gruppe: Hvad kan man lære af selv gruppedannelsesprocessen og af forløbet? Sådanne spørgsmål bør indtænkes i projektforløbene.
- Der skal ske en styrkelse af "fag-fagligheden", dvs. fordybelse indenfor Forvaltnings-faget.
- Praktik og studie-jobs anbefales kraftigt. Det gælder såvel i forhold til administrationen som gymnasieskolen.
- Metodeundervisningen skal prioriteres. Det samme gælder undervisningen i redskabsfag som økonomi (økonomistyring) og offentlig ret.

7 Sikring af forskningsbasering

Alle tre uddannelser er karakteriseret ved at undervisningen i usædvanlig høj grad varetages af fastansatte undervisere og dermed aktive forskere. Uddannelserne i Offentlig Administration og Forvaltning forstås således af nogle af de ledende og mest produktive forskere i Danmark indenfor området. Samtidig skal det bemærkes, at uddannelserne gennem de seneste år har fået tilknyttet et stigende antal PhD-studerende, som også bidrager til undervisning og vejledning med udgangspunkt i deres forskning.

Deltids-VIPere anvendes i et ganske begrænset omfang til undervisning og vejledning. Det har siden 2007 været hele ISGs politik så vidt muligt kun at benytte D-VIPere med 50 timer per semester. Dette har været gennemført med ganske få undtagelser. Samlet set forstås D-VIPerne mellem otte og ti procent af den samlede undervisning på de to fag. Følgelig er graden af forskningsbaseret undervisning på uddannelserne i Offentlig Administration og Forvaltning imponerende høj, og kan næppe forøges under de nuværende betingelser.

Mht. de nuværende betingelser har de faste VIPere gentagne gange påpeget, at den samlede belastning til undervisning og vejledning er meget stor i forhold til de fleste andre samfundsvidenskabelige institutioner. Det er svært at sætte tal på dette, men det er evident at, hvor den typiske studerende ved fx Statskundskab eller Sociologi på andre universiteter i løbet af et semester følger tre kurser og skriver et par essayopgaver, så skal studerende ved Offentlig Administration og Forvaltning følge tre kurser, skrive en essayopgave og et selvstændigt og ganske omfangsrigt projekt. Det er især den vejledning, som er knyttet til projektskrivningen, som udgør en afgørende forskel mellem RUC og mange sammenlignelige uddannelser. På den ene side er det RUCs styrke, men på den anden side er det meget arbejdskrævende for både studerende og undervisere. Konsekvensen for sidstnævnte er, at de alt andet lige har mindre tid til at forske i end deres kolleger på andre universiteter. Følgelig er der et tydeligt behov for at begrænse den samlede mængde af undervisning, vejledning og eksaminer.

8 Samlet vurdering af fagets aktuelle situation

Helt overordnet kan det konstateres, at alle tre uddannelser er økonomisk sunde og har et højt fagligt niveau, som dels sikrer stor studenterøgning og dels sikrer en relativ høj grad af efterspørgsel. Kandidaterne i Forvaltning (scient.adm.) har en bemærkelsesværdig lav arbejdsløshedsprocent, men også kombi-kandidaterne i Offentlig Administration har ifølge dimittend-undersøgelsen en ganske lav ledighed. Der er således al mulig grund til at holde fast i uddannelsernes kerneelementer, dvs. en høj grad af faglig fordybelse indenfor feltet politik og offentlig administration baseret på den nyeste forskning indenfor disciplinerne politologi, økonomi, jura og sociologi.

Uddannelserne står imidlertid også overfor nogle væsentlige udfordringer. Først og fremmest lider alle tre uddannelser under, at underviserne skal levere en meget stor mængde undervisning og vejledning mhp. at generere indtægter, der kan bidrage til RUCs fælles økonomi, herunder de underskudsgivende uddannelser. Det betyder dels at der er mindre tid til at forske og dels at flere undervisere trives dårligt og enkelte har været sygemeldt pga. stress. Begge dele betyder naturligvis, at undervisningen - i hvert fald på sigt - ikke er så god som den kunne være.

For det andet risikerer bacheloruddannelsen i Offentlig Administration, som hvert år tiltrækker et stort antal studerende, der nærmest gennemfører på rekordtid, at blive forringet ifm. implementering af RUCs nye studiereform. Hovedformålet med RUCs interne uddannelsesreform har været, at sikre de studerendes udskudte studievalg og frie valg af fag og sammensætningen heraf. Prisen for dette kan imidlertid meget vel blive, at det ikke bliver muligt at garantere, at alle studerende opnår tilstrækkelig faglig dybde. Dette vil i høj grad afhænge af den studerendes valg de første tre år. Endvidere vil studiereformen med stor sandsynlighed medføre en høj grad af administrativ og logistisk kompleksitet, som kan blive ganske ressourcekrævende. Disse ressourcer kan kun trækkes fra forskningen og undervisningen. Endelig er der en risiko for, at reformen indebærer, at det i praksis kan blive svært at opretholde den nuværende meget succesfulde enkeltfagsbachelor Offentlig Administration, selvom Rektor i skrivende stund har lovet vi kan beholde denne.

For det tredje lider kandidatuddannelserne i Offentlig Administration og Forvaltning begge under relativt lange gennemførelstider, hvilket ikke er tilfredsstillende. Følgelig er der behov for at styrke det faglige fællesskab og studiemiljøet på begge kandidatuddannelser gennem f.eks. et fælles fagligt kandidatmodul.

Endelig for det fjerde er der behov for at styrke rekrutteringen af studerende til begge uddannelser. Det kan ske dels gennem en styrkelse af studiemiljøet som nævnt ovenfor og dels gennem en forandring af uddannelsernes navne til Politik og Administration, der mere præcist angiver uddannelsernes fokus. Ingen af disse udfordringer er uoverstigelige, men de nødvendige tiltag til at håndtere disse kræver både enighed på Institut for Samfund og Globalisering (ISG) og godkendelse fra RUCs centrale ledelse.

9 Handlingsplan

Dette afsnit redegør dels for hvad der er sket af centrale tiltag mhp. at reformere uddannelserne i Offentlig Administration og Forvaltning de seneste år, og dels planerne for at reformere uddannelserne de næste par år.

Som nævnt ovenfor har hele lærergruppen for Offentlig Administration og dele af Forvaltning været involveret i at udvikle en plan for reformering af kandidatuddannelserne i Offentlig Administration og Forvaltning. Formålet er først og fremmest at rekruttere flere studerende og at nedbringe gennemførelstiden på kandidatuddannelserne ved at skabe en klarere faglig profil og et mere sammenhængende studiemiljø.

Reformen indeholder tre hovedelementer. For det første fusioneres de to eksisterende fag til et fag med navnet *Politik og Administration*. Det indebærer kun en mindre strukturel ændring, idet der fortsat vil være både en bachelor-uddannelse og en kandidatuddannelse, begge med muligheder for fagkombination og kun at studere et fag. For det andet vil det faglige indhold af den nye uddannelse blive mere fokuseret på politik og administration. Uddannelsen vil fortsat trække på politologiske, juridiske, økonomiske og sociologiske fagelementer, men selve genstandsfeltet vil fokusere mere præcist på emner som politik, administration, styring, demokrati, offentlige organisationer og deres ledelse. Nuværende emner som velfærdsanalyse og globalisering vil få en noget mindre rolle i den nye uddannelse, idet de kun inddrages i det omfang de direkte knyttes til problemstillinger omkring politik og administration. Endelig for det tredje vil den faglige kerne og studiemiljøet blive styrket ved at indføre en større grad af fælles, obligatoriske kurser på kandidat-delen, idet vi forestiller os, at det meste af det første modul (K1) gøres fælles, obligatorisk omkring kurser som policy-analyse og eventuelt politisk teori.

Opfølgning på forslag fra undervisere

Dele af reformforslaget blev præsenteret for Studienævnet for Forvaltningsuddannelserne, som har godkendt introduktionen af obligatorisk statistik og at uddannelserne i Offentlig Administration omdøbes til Politik og Administration. De øvrige dele af reformforslaget, herunder især et fælles, obligatorisk modul på kandidatuddannelserne, kræver en politisk enighed på instituttet, som ikke aktuelt er til stede.

Med henblik på at forbedre undervisernes trivsel, nedbringe deres stress og forøge deres tid til at forske har VIPerne foreslået at der udvikles nye projektformer, som er mindre vejledningskrævende. Der foreligger et konkret forslag til i visse semestre at introducere en projektform, der i en vis grad har en essaykarakter, hvor problemstillingen vil tage udgangspunkt i fagets bredde og sigte mod et fagligt overblik frem for at gå i dybden i en mere snæver tematik. Dette tiltag vil være ledsaget af en reduktion af vejledningstiden, hvilket kan give VIPerne mere tid til forskning og dermed styrke forskningsbaseringen af undervisningen. De studerendes repræsentanter i Studienævnet frygter imidlertid, at det vil forringe uddannelsen.

Opfølgning på evaluering

Mere fundamentale ændringer af uddannelserne som følge af de elektroniske studenterevalueringer ligger omkring tre år tilbage. På baggrund af en tilbagevendende efterspørgsel fra de studerende om ikke at skulle skrive projekt hvert eneste semester, blev det gjort muligt for Forvaltnings-kandidat studerende at afløse projektarbejdet i ét semester med ekstraordinære kursusaktiviteter.

Opfølgning på forslag fra censorer, dimittender og aftagerpanel

Censorkorpset er som nævnt ovenfor blevet reformeret i foråret efter fælles drøftelse mellem formanden for censorkorpset og studielederen. Der planlægges ikke andre større ændringer på dette område.

Dimittenderne fra såvel Forvaltning som Offentlig Administration er som nævnt ovenfor generelt meget tilfreds med kvaliteten og relevansen af deres uddannelse. Det blev dog angivet, at der kunne være yderligere behov for at styrke uddannelsen mhp. at forbedre dimittendernes evne til at arbejde selvstændigt, IT-færdigheder, mundtlig formidling og praktisk viden indenfor fagområdet. Disse forslag overlapper flere steder med aftagerpanelets forslag om at afholde eksaminer med karakterer, der giver et klarere billede af hvad den enkelte kandidat kan, styrkelse af den såkaldte "fag-faglighed" (forstået som fordybelse indenfor fagets kerneområder), prioritere metodeundervisningen, og give muligheder for praktikophold.

Hvad er der så sket på ISG for at imødekomme disse forslag? Mht. at forbedre de studerendes evne til at arbejde selvstændigt skal alle studerende på kandidatdelen udover at skrive projekt (i gruppe eller alene) nu skal skrive mindst én individuel essayopgave i forbindelse med de såkaldte afløsningsseminarer hvert semester. Det er derudover muligt for studerende på Forvaltning at øge dette til to individuelle essayopgaver med dobbelt pensum i et semester, hvor der ikke skrives projekt. Dette benyttes af et stadig stigende antal studerende, senest omkring 30 per semester.

Mht. at præcisere og vurdere de studerendes faglige kompetencer gennem eksaminer er der de seneste år gennemført en række tiltag. Tilbage i 2005 blev introduceret fire nye mundtlige pensumeksaminer på 3. året i Offentlig Administration, dvs. den sidste del af bachelor-uddannelsen. Udover eksamen i bachelor-projektet og det almindelige projekt, er der således mundtlige pensumeksaminer i fagene Offentlig Organisation og Styring, Offentlig og International Ret, Offentlig Økonomi og Regulering samt Tværfaget. Disse fag regnes som kernefag, og de tre første skal tages af alle der vil være kandidater i Forvaltning eller i Offentlig Administration. Det er VIPernes generelle opfattelse, at de mundtlige pensumeksaminer er væsentlige for at sikre de studerendes faglige udbytte. Samtidig ligger der dog i undervisernes forslag om på visse semestre at introducere et projekt, hvor en større del af pensum er bundet til et kursus, en mulighed for at lade eksamen i kurset Offentlig Organisation og Styring afløse gennem projekteksamen.

Mht. metodefærdigheder og praktisk viden indenfor fagområdet kan det nævnes, at alle studerende på kandidatdelen i de to fag hvert semester skal igennem et metodefag også kaldet for et redskabsfag, der som navnet antyder lægger vægt på metodiske og praktiske værktøjer og viden indenfor den offentlige forvaltnings virkefelter. Det kan dreje sig om budgetlægning, borgerinddragelse, konflikthåndtering, interviewteknikker og statistik. Sidstnævnte er netop blevet opgraderet ved at gøre praktisk statistik obligatorisk på sidste semester i bachelor-uddannelsen. Såvel her, som på de videregående statistik-kurser på kandidatdelen, benyttes statistikværktøjet SPSS, hvilket bidrager til at øge de studerendes IT-færdigheder.

Endelig har Forvaltning etableret en praktikordning, hvor den studerende i et semester kan opnå merit for et ophold ved en relevant organisation. Kravet for merit (20 ECTS) er dels at den studerende indgår i fagligt relevant opgaveløsning ved den pågældende institution og dels at den studerende skriver et projekt på baggrund af opholdet, som efterfølgende underkastes mundtlig

bedømmelse. Denne ordning benyttes af et tilsyneladende stigende antal studerende, senest omkring 15 per semester.

Sammenfatningsvist er der sket mange tiltag som på forskellig vis imødekommer forslagene fra dimittenderne og aftagerpanelet. VIPerne og de studerende vil gennem Studienævnet diskutere, hvordan uddannelsen yderligere kan bidrage til at forbedre uddannelserne i Forvaltning og Offentlig Administration. En oplagt mulighed er, at udvikle projektarbejdet til en flerhed af arbejdsformer, f.eks. ved at: VIPerne inddrager de studerende i deres forskning, at projektrapporterne får nye former (fx. artikelform) og/eller at pensum udvælges på nye måder.

Forslag til evt. opfølgning på nøgletal

Som nævnt ovenfor må det antages at det fragmenterede studiemiljø på kandidatuddannelserne er medvirkende årsag til de lange gennemførelstider og (for Offentlig Administrations vedkommende) relativt høje frafald. Der foreligger en detaljeret plan for reformering af kandidatuddannelserne i Offentlig Administration og Forvaltning, der skal sikre at uddannelsens faglige profil skærpes og at de studerende i højere grad følges ad i fælles, obligatoriske studieaktiviteter. Netop de fælles obligatoriske studieaktiviteter har vist sig at være yderst effektiv til at sikre at en meget stor andel af de studerende gennemfører deres Bacheloruddannelse på normeret tid. Reformen vil også indebære at der i højere grad eksperimenteres med projektarbejdets former, hvilket burde stimulere de studerende og reducere risikoen for projekt-træthed. Gennemførelse af reformen afventer foreløbig tilslutning fra studenterrepræsentanter i Studienævnet og fra nogle af de VIPerne, som i øjeblikket bidrager til Forvaltningsuddannelsen.

Peter Triantafillou, PhD, Lektor
Studieleder for uddannelserne i Offentlig Administration og Forvaltning
Institut for Samfund og Globalisering, RUC
